

VIZITA CONDUCAȚORILOR DE PARTID ȘI DE STAT ÎN MUNICIPIUL GALAȚI ȘI JUDEȚUL BRĂILA

Cea mai tină cetate a siderurgiei românești, municipiul Galați, a avut în zilele de 15 și 16 iulie oaspeți dragi. Tovarășii Nicolae Ceaușescu, Ion Gheorghe Maurer, Paul Niculescu-Mizil, Virgil Trofin, Ilie Verdeț au venit la Galați pentru a examina felul cum se îndeplinesc obiectivele economice stabilite de Congresul al IX-lea al partidului, pentru a discuta cu conducătorii organelor de partid și de stat, ai întreprinderilor și instituțiilor locale, cu muncitori, tehnicieni, ingineri și alți oameni ai muncii din frumosul oraș de pe malurile Dunării, probleme de actualitate și perspective de dezvoltare pe țărîm economic și urbanistic-edilitar.

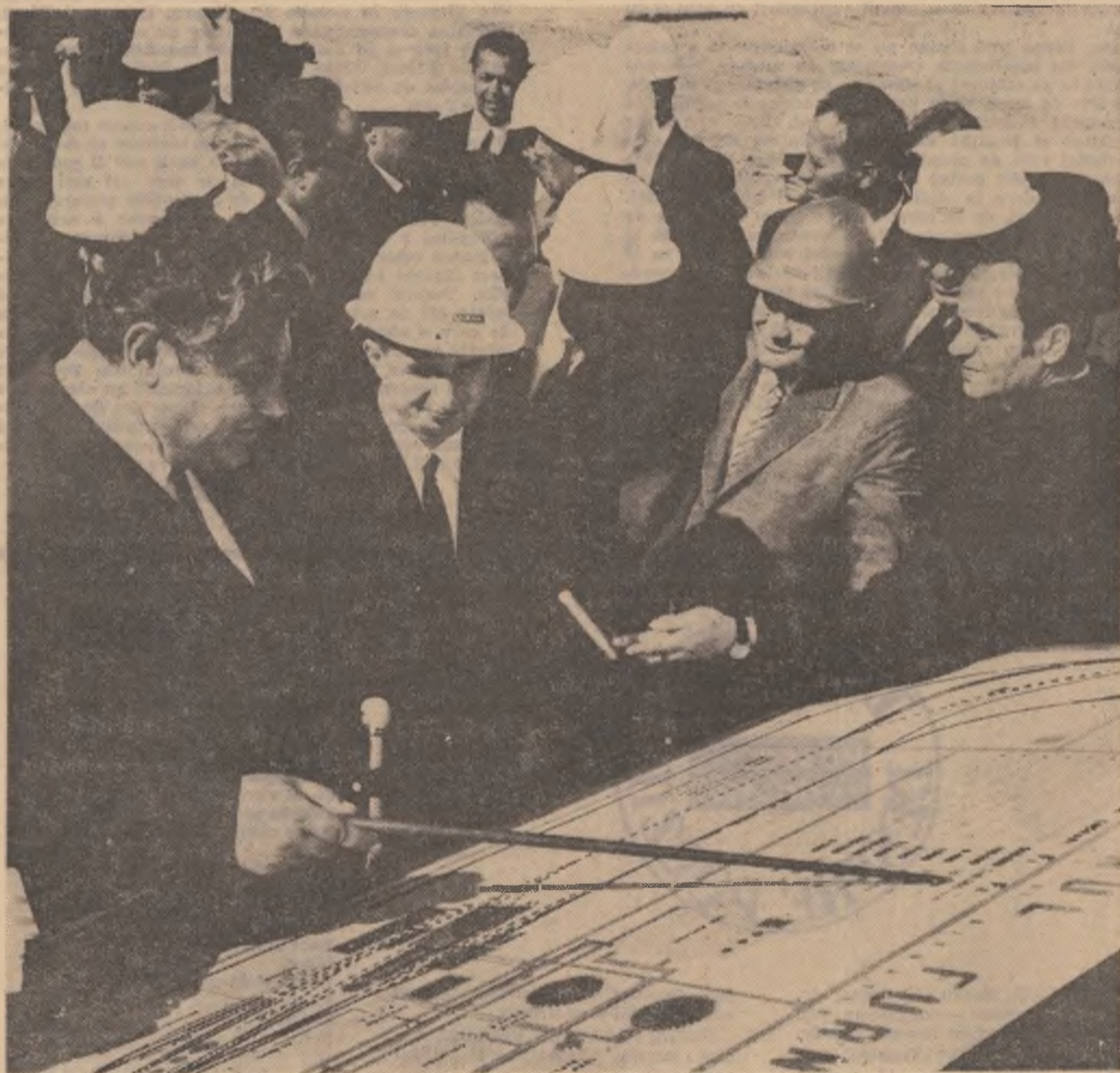
Cu acest prilej, înalții oaspeți au vizitat șantierul celei mai vaste construcții industriale a țării — Combinatul siderurgic, cartierul Țiglina denumit „oraș al constructorilor și muncitorilor combinatului”, câteva magazine, faleza de pe malul Dunării, importanță arteră de circulație a orașului etc. Peste tot oaspeții au fost întâmpinați de miile și miile de cetățeni cu căldură și entuziasm.

La mîlingul ce a avut loc în încheierea vizitei la Combinatul siderurgic, tovarășii Constantin Dăscălescu, prim secretar al Comitetului județean de partid Galați, președintele Comitetului popular provizoriu județean, Cornel Cazan, directorul general al Întreprinderii de Construcții și Montaje Siderurgice Galați, Ion Potoceanu, directorul general al Combinatului, Apostol Costică, maistru constructor de pe șantierul 81 au vorbit despre îndeplinirea sarcinilor ce au fost puse de conducerea de partid în fața constructorilor și siderurgiștilor. Ei au asigurat pe conducătorii de partid și de stat că siderurgiștii, constructorii și alți muncitori din întreprinderile gălățene nu-și vor precupeți eforturile pentru a îndeplini cu cinste îndatoririle ce le revin în cadrul celui de al treilea an al cincinalului.

Primit cu ovații și aplauze îndelungate a luat cuvîntul tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU. Dînd o înaltă apreciere muncii depuse de lucrătorii de pe marele șantier al Combinatului siderurgic, secretarul general al C.C. al P.C.R. a felicitat pe muncitorii, tehnicienii și inginerii care prin munca lor eroică au reușit să ridice minunata cetate a oțelului de la Galați. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a scos în evidență contribuția de preț a inginerilor și proiectanților români și a arătat în continuare că la realizarea unor obiective intrate în producție pînă acum pe șantierul combinatului, și-au mai adus contribuția specialiști dintr-un șir de altă țări.

După ce a arătat că în primii doi ani și jumătate ai actualului cincinal, sarcinile puse în fața oamenilor muncii din patria noastră de către Congresul al IX-lea al P.C.R. au fost nu numai îndeplinite, ci chiar depășite, tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus: „Avem tot temeiul să afirmăm că în 1970 nu numai că vom realiza planul cincinal, dar îl vom și depăși și sîntem siguri că și dv., siderurgiștii gălățeni, veți contribui la această mare victorie a poporului român”.

Vorbînd în continuare despre faptul că în munca sa eroică de desăvîrșire a construcției socialiste, poporul nostru are prieteni sinceri în popoarele din țările socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu arată: „În fața noastră stausarcini mari. Partidul și guvernul nostru dată cu dez-

Discuții în fața graficului de construcție a furnalului nr. 2

voltarea bazei economice, cu grija pentru ridicarea continuă a nivelului de viață al întregului popor, se preocupă de perfecționarea întregii activități economice, politice și sociale. Măsurile luate după Congresul al IX-lea în vederea perfecționării activității de partid și de stat, pentru lărgirea democrației socialiste au dus la participarea largă a maselor largi populare la elaborarea și îndeplinirea întregii politici externe și interne a statului nostru socialist.”

Făcînd o analiză a situației create în lume prin existența blocurilor militare și a bazelor pe care unele state le au în alte țări, tovarășul Nicolae Ceaușescu arată că trebuie să se acționeze în direcția lichidării reziduurilor războiului rece. Referindu-se apoi la faptul că țara noastră este membră a Tratatului de la Varșovia, secretarul general al C.C. al P.C.R. arată: „Nici un moment și niciodată nu am conceput Tratatul de la Varșovia ca un motiv de a justifica un amestec în treburile interne ale altor state. Noi considerăm că este datoră și răspunderea fiecărui popor, și fiecărui partid să-și organizeze viața internă corespunzător condițiilor concrete și aspirațiilor lor; nimeni nu poate ridica preten-

ția că este deținătorul adevărului universal sau al unei anumite metode universale în construcția socialistă și că cine nu le urmează se abate de la socialism. Numai respectarea dreptului fiecărui partid, al fiecărui popor de a edifica socialismul corespunzător condițiilor concrete în care își desfășoară activitatea ajută cauzei socialismului, întăririi unității țărilor socialiste”.

Exprimîndu-și convingerea că nu există forță în lume în stare să readucă într-o țară unde a învins socialismul puterea capitaliștilor și a moșierilor, că nu există popor care, după ce și-a cucerit prin luptă libertatea, să fie gata să se predea, să-și lege mîinile și să intre din nou sub jugul capitaliștilor și moșierilor, tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus: „Sîntem convinși că popoarele vor ști să dea toate manevrele cercurilor imperialiste, să împună pacea în întreaga lume.”

În continuarea vizitei de lucru, marți 16 iulie, tovarășii Nicolae Ceaușescu, Ion Gheorghe Maurer, Paul Niculescu-Mizil, Virgil Trofin, Ilie Verdeț au vizitat Șantierul naval din Galați, după care au plecat la Brăila în orașul care, nu de mult, și-a sărbătorit 600 de ani de exis-

tență, conducătorii de partid și de stat au vizitat Uzina „Progresul”, cartiere ale orașului, școli etc. A fost vizitată, apoi, Insula Mare a Brăilei, loc unde după nenumărate veacuri de domnie a apelor, au fost scoase la lumină, în numai cîțiva ani, pămînturi roditoare.

La însuflețita adunare populară care a avut loc pe faleză au luat cuvîntul tovarășii Nicolae Mihai, prim secretar al Comitetului județean de partid, președintele Consiliului popular provizoriu județean Gheorghe Neculau, directorul general al Combinatului de Celuloză și Hîrtie, profesoara Stela Dumitrescu, directoarea liceului „N. Bălcescu”, Gheorghe Bratosin, maistru la Uzina „Progresul” care au vorbit despre succesele dobîndite în sectoarele de muncă unde activează și au asigurat pe conducătorii de partid și de stat că populația orașului și a județului Brăila va munci și în viitor cu dăruire și întreaga ei capacitate pentru înflorirea patriei.

A luat, apoi, cuvîntul tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU.

Cuvintele secretarului general al C.C. al P.C.R. au fost subliniate în repetate rînduri de aplauze și ovații furtunoase.

Reușitele și îndoielile Elenei Ibrian

Intr-una din cochetele căsuțe ale salariaților Stațiunii experimentale agrozootehnice Săcueni-Roman, chiar lângă noua clădire care a găzduit sesiunea de referate științifice închinată aniversării a 150 de ani de la nașterea lui Ion Ionescu de la Brad, locuiește binecunoscuta creatoare de artă populară Elena Niță Ibrian, meșteră în cusături și țesături naționale, culegătoare și creatoare de modele, neobosită amatoare de drumeții — în căutarea frumosului — prin satele Moldovei, din Țara de Sus pînă în Vrancea. Elena Niță Ibrian culege poezia nu din baladă, ci de pe alțițele și riurile cămășilor, iilor și fotelor. Colindă satele încă din tinerețe, cercetează portul local, aduce acasă eșantioane de modele sau le copiază pe caiete. Are una dintre cele mai bogate colecții de acest fel din Moldova, aproximativ cinci sute de culegeri (eșantioane) și prelucrări. Fragmente de alțițe și încrețuri, de riuri, poale și margini de mînci curg din albumele ei pe sub ochii privitorului ca un nesfîrșit mozaic durat de țărâncile noastre, de-a lungul veacurilor, cu acul și cu așa.

Dar Elena Niță Ibrian nu se mărginește la a colecționa. Ea însuflețește crîmpeiele de modele, transpunîndu-le pe costume și ștergere, pe păretare și perdele, pe fețe de masă și de perini. Iar comorile adunate le dezvăluie tuturor femeilor din sat. Prin cercul de cusături și țesături naționale înființate de ea, s-au perindat sute de gospodine, vîrstnice sau tinere. Cele mai multe din partea locului, altele venite în muncitoare sezoniere în stațiune și care îi scriu și astăzi, de la Bodești, de la Bira, de la Cordon sau chiar de prin sate sucevane, cerînd în continuare modele și sfaturi. În comuna Secueni, portul popular era ca și dispărut, motivele decorative tradiționale se pierduseră, femeile nu mai știau să coasă și să țasă cu artă. Receptive însă la frumos, sătencile au participat în mare număr la cercul înființat de Elena Niță Ibrian și acum aproape că nu există casă în Secueni care să nu aibă, cum își spunea Maria Ciobanu, membră a cercului, o „cameră-expoziție”. Tinerele poartă din nou costumul național, pereții odăilor sînt împodobiiți cu scoarțe și ștergere, ferestrele încadrate de perdele cu spice de griu, motiv frecvent în lucrările Elenei Ibrian.

Spicul de griu i-a adus primele succese în cadrul expozițiilor republicane ale Bienelei de artă populară: un premiu II pentru costumul bărbătesc cu spice de

griu la manșetele pantalonilor și la cămașă, și o mențiune pentru rochia și eșarfa de asemenea cu spice de griu. Transpus, îndeosebi cu negru pe fond alb, prîndu-se la o infinitate de stilizări, acest motiv decorativ este de mare efect. Rochiile înnobilate cu el, dar cu o discreție izvorită din acel simț al echilibrului desenului și formelor dovedit de arta populară autentică, sînt foarte căutate și ar eclipsa creațiile multor case de modă dacă ar sta în vitrine alături de ele. Dar, și cu acest „dar” intrăm în lumea îndoielilor și neîmplinirilor Elenei Ibrian — modelele ei nu au ajuns încă în vitrine, nici acelea care ar merita-o cu prisosință, mai ales astăzi cînd problema stimulării artizanilor se pune cu toată seriozitatea. Firește, participarea la expoziții a constituit pentru ea un bun prilej de afirmare și de verificare a talentului său. Chiar în săptămînilor din urmă, Casa Județeană a creației populare Neamț a ajutat-o să expună o seamă de lucrări, împreună cu un alt vestit creator de artă populară, Nicolae Popa din Tirpești, în orașele Tg. Neamț, Roman și Bicaz. Valoarea competitivă a obiectelor de artizanat se verifică însă și în magazinele de specialitate, unde lucrările Elenei Ibrian nu au ajuns încă, așa cum s-a întîmplat de altfel și cu sculpturile și măștile lui Nicolae Popa.

Nu este însă vorba numai de acest aspect comercial. Elenei Ibrian i s-a promis cam de mulțisor că modelele culese, prelucrate sau create de ea îi vor fi publicate într-un album. Acesta ar fi de fapt cel mai mare ajutor pe care i l-ar putea da instituțiile culturale din județ. Publicarea modelelor ar impune o selecție științifică a lor, deci păstrarea celor valoroase și eliminarea celor mai puțin izbutite, a celor care părăsesc făgașul tradițional pentru a eșua în căutări sterile. Tocmai acest verdict al specialistului, această triere cit de severă dar care să-i lumineze răspîntia la care a ajuns, o așteaptă Elena Ibrian. Cele cîteva planșe cu modele (are o mie de modele creație proprie) pe care le-a trimis la Muzeul satului din București tocmai pentru a afla o părere autorizată au rămas fără nici un răspuns. Or, nu ajunge să vorbim despre asistența acordată creatorilor de artă populară. Numai ajutorul concret, pe toate planurile acordat creatorilor de artă populară, îi poate stimula cu adevărat.

NICOLAE CULCEA

Microinterviu cu: MARIOARA TĂNASE

„Orice cîntăreț trebuie să caute un stil propriu de interpretare...”

Reîntoarsă nu demult dintr-un lung turneu prin Algeria, Tunisia și Egipt, unde a fost — așa cum consemnează presa din țările respective — „o strălucită mesageră a cîntecului popular românesc”, Marioara Tănase ne-a oferit prilejul unei plăcute convorbiri despre activitatea sa artistică, despre realizările și despre năzuințele pentru a căror îndeplinire nu precupește nici un efort.

— Considerați muzica populară românească la fel de „modernă” ca acum — să zicem — cincizeci de ani, la fel de apreciată de actuala generație ca și de cea care se entuziasma de cîntecul Mariei Tănase, de exemplu ?

— Cîte ceva s-a schimbat, în mod firesc. Dar, nu la aceasta aș dori să ne oprim, ci la faptul că muzica populară, deseori creație folclorică a poporului, nu poate să nu fie modernă, mereu îndrăgită. Discuri se vînd acum mai puține. Dar ce vreți ? Magnetofonele au pătruns chiar și la sate. Să mai amintesc de televizoare, sau de faptul că aparatele de radio nu lipsesc din aproape nici o locuință ? Iată mijloace prin care muzica populară românească și-a cîștigat mereu alte sute de mii de admiratori.

— Desigur, la aceasta a contribuit — și contribuie — nivelul interpretativ, repertoriul cîntăreților, puterea lor de dăruire. Muzica populară românească s-a bucurat, în decursul anilor de personalități interpretative marcante: Maria Tănase, Ioana Radu, Maria Lătărețu — dacă ar fi să cităm doar trei din numeroasele exemple care pot ilustra cele de mai sus.

— Fără îndoială. Dar tînară generație a preluat tot ce era valoros în arta interpretativă a înaintașilor. Pe alocuri s-au semnalat chiar tendințe de copiere a unui „model”. Eu consider că orice cîntăreț trebuie să caute un stil propriu de interpretare, care să-i fie specific, să-l impună. Remarca este valabilă și pentru membrii formațiilor artistice de amatori, în cadrul cărora activează talente viguroase. De altfel, eu, și gîșoarea Marioara Tănase, după căsătorie, — am fost — și se pare că nu mai sînt considerată ca o elevă sau fiică adoptivă a... Mariei Tănase. Poate datorită faptului că vocea mea seamănă intrucîtva cu a regretatei Maria Tănase, sau pentru că, prin 1958 — atunci cînd mi-am început cariera — nu mă străduiam suficient pentru stilul meu propriu de interpretare.

— Între timp, palmaresul dv. s-a îmbogățit însă cu succese remarcabile: Premiul I la concursul de la Budapesta, din 1963, marele succes din primăvara acestui an — Premiul I „Templul de aur” la Festivalul internațional de folclor de la Agrigento (obținut alături de ansamblul „Miorița” al U.G.S.R.), discuri etc. Este o dovadă că „Țarina de la Găina”, „Bădița cu tundra neagră” și alte zeci de melodii populare românești, multe dintre ele culese de pe plaiuri tîrnăvene, au ajuns la inimă ascultătorilor — și mai ales a acelora de la sate — datorită măiestriei interpretei.

G. UNGUR. Bacău. „Nocturna” dv. — puțin redusă — o punem sub ochii cititorilor chiar în acest număr.

NICOLAE MIRON. Oteșani, jud. Vilcea. „Frunzuliță foi de nuc” e nostimă și atît. În rest simple versificații.

AL. BALĂNESCU. Lăschia. Cătrețul, corect, e în același timp șters din punct de vedere artistic.

AL. FLORIN ȚENE. Deva. Poate la o revistă literară.

IOAN ZAPOROJAN. Sendriceni, jud. Botoșani. Am încercat să aleg ceva, însă n-am reușit. Să mai vedem și altă dată.

CHELARU DAN, Brașov. V-o spun cînstit și prietenește: n-are rost să continuați. Totul e stîngaci și naiv.

ION ALEXANDRU DURAO, Tîrgoviște. După cum vedeți, două din „Marine” s-au instalat pe plaja de hîrtie și plumb. Ar fi meritat și mai multe, însă... sezonul e foarte aglomerat.

GRIGORE OCTAVIAN, Măldăeni, jud. Teleorman. Unele versuri frumoase ca de pildă:

„Cu frică alergam pe Calea Lactee ca să nu mă prindă ziua la furat de stele”

sau în altă parte:

„Tăiam bucăți din cerul ca lacrima”.

CONSTANTIN PETRILĂ, Săbăoani-Bacău. Versificați ușor, ceea ce însă e prea puțin pentru ca un text să aibă valoare poetică. Vă rog să înțelegeți acest adevăr și să nu vă îndoiiți de bună voința noastră.

MUSGALU EREMIA, Leordeni,

jud. Argeș. Citiți răspunsul de mai sus. E valabil și pentru dv.

PETRE PAULESCU București. Am ales poezia „Îngemănare” (titlul schimbat).

EM. S. ROMAR. Grivița, jud. Galați. „Crudul adevăr” pe care ni-l cereți nu se lasă prea mult așteptat: nu. Dar pe de altă parte îngăduiți-mi să vă urez succes în problema ce vă preocupă.

COSTICĂ V. BURUIANĂ. Podul Iloaie, jud. Iași. Versurile nu corespond exigențelor actuale ale cititorilor de poezie.

SPORNIC GHEORGHE, Sighișoara. Cred că meritați un cuvînt de laudă pentru preocupările dv. tinerești la o vîrstă atît de înaintată. Însă versurile sînt, din păcate, nepublicabile.

DUMITRU N. CONSTANTIN, Drăgășani, jud. Vilcea. Toate poeziile conțin făgăduieli. Unele imagini sînt frumoase, dar sufocate de tristețe, neputință și regret, fapt care mă invită la așteptare. Poate ne veți trimite alte versuri mai tonice. Pînă atunci citez din „Noptile satului meu”:

„Satul meu era o flacăra-n amurg, o revărsare de deal în cîmpie,

și din „Pribeag”:

„Aș reînvia basmele din copilărie fără să cer voie nimănui

și aș tînji din nou spre aventura spînzurată-n cui”.

EUGEN FRUNZĂ

MARINE

Marea mi-alungă
Fiordul de șoapte
Peste nisipul
De ziua,
Peste nisipul
De noapte...
Și-mi viscolește
Iubirea nebună
Peste nisipul de lună.

Marea
Ruptă din jumate,
Plouă-n sus cu nestemate.
Între cer și între Ea,
Face din visare stea.
Mare,
Dă-mi și dă-mi noroc:
Fă-mi stea...
Și cer...
Și foc !..

ION ALEXANDRU DURAO

NOCTURNA

Noaptea-și culcă umbra-n lună
Codrul freamătu-și adună.

Muntele înalț de nea,
Fruntea-și reazimă de-o stea.

Soarele trecut de-apus,
E pe urma nopții dus.

Geniu-și moaie pleoapa-n vis;
Doarme cu un ochi deschis.

G. UNGUR

INGEMĂNARE

Stau stîncile solemne
de veacuri, față-n față;
nu știu îmbrățișarea
în nici o dimineață.

O căprioară numai
la prînz, sub ochii mei,
le-ngeamănă, le-adună
cu salturile ei.

PETRE PAULESCU

AUREL CRIȘAN

Valorificarea resurselor proprii în C. A. P.

Unde ne sînt meșteșugarii ?

I-am cunoscut la Tirgoviște pe la mijlocul acestei primăveri. Se aflau cu treburi de rezolvat la Uniunea județeană a C.A.P. Primăvara pune în fiecare an o sumedenie de probleme de ordin gospodăresc. Președintele cooperativei agricole din Odobești-Dimbovița, bunăoară, avea nevoie de unele materiale. Așa s-a infiripat discuția. O discuție despre căldurile neobișnuite de aprile, despre pămînt, despre oameni, despre răspunderea ce apasă pe umerii unui președinte și, pînă la urmă, am ajuns tot la materiale.

„...În agricultură, spunea președintele din Odobești, pămîntul este și rămîne principalul mijloc de producție. Dar oare e singurul mijloc ? În tinerețe am cunoscut cîteva sate din jurul Sibiului. N-aveau pămînt nici mult și nici destul de fertil. Să fi văzut însă gospodăriile oamenilor, clădirile, grădinile. Am întilnit sumedenie de oameni pricepuți în dulgerie, cioplitori în lemn și în piatră, făceau mese și scaune, cărămidă și țiglă, împleteau coșuri de nuiele și paie. Or mai fi făcînd dumnealor ce făceau în acea vreme ?”

Președintele din Odobești nu e singurul care a avut prilejul să învețe cîte ceva din spiritul gospodăresc și practic al amintirilor gospodari. Dar oricum întrebarea merită să capete răspuns. Nu de alta, dar cooperativele agricole au luat pe umerii lor o bună parte a produselor industriale sau semiindustriale și bine ar fi dacă ar face-o cu mai mult curaj. Așadar, cum stăm cu repunerea în drepturi a iscusinței unor gospodari cunoscuți ca îndemnatnici care de-a lungul timpului și-au cîștigat bine meritatul renume de meșteri pricepuți ? Și legat de aceasta, cum stăm cu crearea și lărgirea unor sectoare de muncă pentru punerea în valoare a resurselor locale ?

Fată în față județele Sibiu și Dolj. Primul, cu mai sus pomeniții gospodari, cu o parte a depresiunii Făgărașului, cu valesa Hîrtibaciului, cu localități impresurate de dealuri și, să recunoaștem, cu pămînturi nu atât de bogate ca cele ale Bărbăntului. Dolj, cu bogata cîmpie a Băileștilui, unde în trecut oamenii arau așa cum știau, semănau și culegeau pe măsură. În rest, cum spuneau unii din Maglavit, „dumnezeu cu mila”.

La Uniunea Județeană a C.A.P. Sibiu există numeroase mărturii care atestă preocupare pentru înființarea și lărgirea ramurilor anexe rentabile și cu investiții nu prea mari. Prima mărturie, cooperativa agricolă din Porumbacu de Sus. Mai mult de jumătate din venitul total se realizează din activități anexe. Se produc aici cozi de unelte, spițe, butuci și obezi pentru roți, troștie pentru tavane, mături de nuiele. La Noul Român și la Cîrșoara se produc mii și mil de lăzi pentru pine, mături de sorg și diferite produse din lemn. La Apoldul de Sus se scot bani frumoși din producția de var : 250 000 kg. plan anual, la Cristian se face cărămidă și țiglă. La Sibiu, ca și în toate județele țării, s-au construit mii de case, locuințe personale și se construiesc mereu. E o adevărată întrecere. Dovadă a cîștigului din ce în ce mai bun al oamenilor muncii de la orașe și sate. Se caută cărămidă, țiglă, se solicită tot mai mult gardurile din beton, țevi de beton, varul și cîte și mai cîte. Se caută mai mult decît altădată pentru că și viața și preocupările sînt altele. „Scrieți tovarășe despre asta, spunea un muncitor de la Uzinele „Independența”, scrieți despre nevoia de cărămizi și țigle, despre faptul că în cooperativele agricole s-ar putea produce incercit. Și să mai nascocescă și ei ceva care să fie spre cîștigul și spre binele tuturor”. Cam așa stau lucrurile cu materialul de construcție și mai ales cu cărămidă și țiglă în cooperativele agricole din județul Sibiu. Producția totală pe anul 1968 ? 1 420 000 cărămizi și 755 000 țigle. Disponibil pentru valorificat 1 170 000 cărămizi și ceva peste cinci sute de mii de țigle. E mult sau puțin ?

Au cuvîntul doljenii. Se produce cărămidă în 125 de cooperative agri-

cole (atenție sibieni cu o singură unitate). Total cărămizi prevăzute : 21 de milioane bucăți și se va ajunge la 52 de milioane. Treisprezece unități (C.A.P.) vor livra aproape 2 milioane și jumătate țigle albe de pește, 500 de mii de țigle tip Marsilia. Se poate deci, se poate ca în sudul Olteniei, cu meșteri cu renume nu prea lustruit să produci țigle tip Marsilia, cărămidă presată, cărămidă subțire pentru sobe, cahle de teracotă (1 milion de bucăți), spalieri de beton, dale, borduri, tuburi de ciment, țigle de ciment, garduri etc. Se poate ca la Maglavit să ia ființă un centru în care se va școlariza un mare număr de cooperatori în arta fabricării de cărămizi. Și tot în Dolj se pot produce garnituri de mobilă, împletituri de cîneapă, în și lină, ateliere pentru prelucrarea părului de cal și de porc, uscătorii de fructe, centre de semiindustrializare a legumelor și alte activități pe care nu le mai înșirăm totemai pentru a rămîne în sectorul materiale de construcție. Găsind că indeletnicirea fabricării cărămizilor e deosebit de rentabilă, Uniunea județeană a C.A.P. sprijină extinderea acestei producții. În anul viitor, de pildă, se vor organiza asociații intercooperatiste în șapte centre la care vor participa 50 de cooperative. Sînt acestea investiții rentabile ? Firește că sînt. Rentabilă este și extragerea balastului și nisipului în cariere. O spunem pentru că și în județul Sibiu sînt ape care curg tot peste nisip și pietriș. 18 cooperative agricole doljene au adăugat la preocupările lor această indeletnicire. Se vor scoate din albiile riurilor 60 de mii de metri cubi.

Aceasta e realitatea în cîmpia Doljului. Și de fapt asta am și vrut să știm. Învățăminte poate trage oricine și mai ales cei care gîndesc cam așa : „ce să mă leg la cap dacă nu mă doare !” Înființarea ramurilor anexe cere întii și întii inițiativă locală, spirit întreprinzător și gospodăresc, pricepere și hărnicie. Materia primă ? Nu trebuie căutată prea departe. Atunci, mai mult curaj. Pentru că fiecare nou sector de muncă înseamnă un dozor de cîștig. Experiența celor din Dolj o confirmă de deplin.

CL. MUNTEANU

Spre lumina.
Foto : A. CARTOIAN

„UZINA” de legume

Privim din clădirea Direcției serele din Arad peste acoperișurile halelor de sticlă ale „uzinei” de legume ce se întinde pe 38 hectare. Soarele le poleiește, făcîndu-le să sclipescă, lăsîndu-ți impresia că te afli în avion, deasupra unei pătri groase de nori alburii. Printre hale se văd țevi masive ce transportă aburi calzi, perdele de pomi fructiferi cu rol de protecție și sub ei tufe de căpșune sautrandafiri ce și-au predat recolta. O tăcere se așterne peste tot, o tăcere în care cresc pe lujerii înalți roșiile, ardeii, vinetele, castraveții. Stive de lădițe de dimensiunile muntților așteaptă momentul încărcării și oamenii în halate albe sau vernil intră și ies pe ușile ce dau în încăperile largi, în care plantele se răsfață, atîngînd dimensiuni neobișnuit de mari.

Serele din Arad, create nu cu mult timp în urmă, au ajuns să ocupe un loc însemnat în sistemul producției legumicole al țării și să-și cîștige o clientelă statornică pe piețele europene, unde produsele sînt așteptate și cumpărate cu totală incredere. Aici se lucrează în contratimp cu natura, căci recoltele se culeg în martie și octombrie, atunci cînd începe a dispărea mustul zăpezii și atunci cînd frumurele copacilor se desprind de pe ramuri, prevestind apropierea frigului.

Recoltele sînt calculate nu în funcție de ceea ce ar permite natura, ci de ceea ce dorește omul. Ele sînt plătute și realizate pentru orice lună a anului, funcționînd ca un mecanism de ceasornic. Roșiile s-ar putea culege și în ianuarie și în februarie și atunci cînd începe toamna, dar pe agenda inginerului Irimie Șimandan, directorul serelelor, scrie că atunci vine un val de legume pe piața europeană din țările nordului Africii și din insulele Canare. Cînd a început acest val, începe emisiunea Aradului, care atinge uneori cîte 15 vagoane pe zi. La fel și pe timpul cînd începe cîmpul, cu producția locală. Serele se odihnesc atunci. Intră în acel „relache” necesar pentru repararea utilajelor, începe acel remont cunoscut în practica industriei conservelor.

Ing. Irimie Șimandan se vedește un bun gospodar, căci în afară de stricta disciplină a producției, el a creat în seră o disciplină la fel de apreciabilă și în ceea ce privește operațiile de culgere, sortare și expediție. Și e și firesc. O roșie cule-

să înainte de perioada de coacere poate suporta un drum pînă la Stockholm sau Londra unde este bună de tăiat pe farfurie. Cu două, trei zile mai tîrziu, aria ei geografică se micșorează. De aici, pagube. Dacă o operație nu este făcută la timp, întîrzierea se răsfrînge negativ asupra întreprinderii și cea care aplică prima sancțiune este însăși producția ce stă pe lujeri sau în magazie.

Pentru cel care trece pe drum și aruncă o simplă privire lucrurile apar simple : semeni legumele și aștepti. Lucrurile nu stau în acest chip, căci an de an se fac investiții pentru îmbunătățirea calității produselor (creșterea aromizării, reducerea procentajului de celuloză etc.). Ideea că legumele de seră sînt fade, fără gust nu mai are nici un credit, căci leguma de seră nu se mai deosebește de cea din cîmp prin nimic. Arta cultivatorilor de a doza apa și îngrășămintele transformă proprietățile produselor, după voie. La Arad această artă este bine însușită. Meșterii de aici se pot mîndri că anul acesta au întărit într-atît coaja roșiilor încît acestea pot rezista în lădițe și trei săptămîni.

Ing. Irimie Șimandan vorbea de proiectele extinderii de aproape trei ori a serelelor. Dacă acum acestea arată atît de gigantice, cînd ele vor ocupa peste 100 hectare atunci „uzina” de legume va fi de-a dreptul uluitoare.

L-am întebat dacă arădianii cunosc îndeaproape această unitate și răspunsul a fost „nu”. Mai întii din motive de protecție a plantelor. Intrarea în sere nu este permisă oricum, iar măsurile de dezinfectare a celor ce pătrund ocupă un loc important în preocupările conducerii serelelor. Cineva din oraș avea o propunere, nu lipsită de valoare. Ce-ar fi dacă s-ar organiza excursii cu autocarul prin sere, contra unei sume modice, spunea el. E o idee care s-ar putea pune în practică, fiindcă vizitînd serele de la Arad, ai ce vedea.

CONST. SIRBU

Lucrări în stupină în luna august

Populația stupului e în scădere vizibilă. Apicultorul va intensifica acum creșterea puietului. La începutul lunii se va face un control amănunțit al fiecărei familii, pentru a se stabili calitatea mătci, cantitatea de hrană, puterea familiilor, starea jagurilor din cuib. Se strîmtoarează cuibul la numărul jagurilor ocupați bine cu albine și se scot jagurii supra-numerari.

Mătciile care au mai mult de doi ani, vor fi înlocuite cu mătci tinere, care își prelungește pînă tîrziu ouatul. Ele trebuie să aibă la dispoziție jaguri cu celule goale pentru a depune ouă ; se va urmări ca albinele să nu blocheze cuibul cu miere și păstură, în cazul existenței culesului în natură.

Lipsa culesului cere hrănirea stimulată care se va face cu jaguri de miere așezate după diafragmă, descăpăciți periodic sau cu sirop de zahăr (1:1) în proporții de 1/4 sau 1/2 litri sirop pentru fiecare familie, în raport cu puterea fiecăreia, la 2-3 zile.

Fiecare jagure trebuie să aibă cel puțin 1,5-2,5 kg. miere. Dacă există familii care nu au aceste rezerve, le completăm acum cu sirop de zahăr (1:1), dat în hrănitore, de 2-3 ori în porții de 2-3 kg. Astfel, albinele mai au timp să căpăcescă aceste rezerve. Vom admînistra hrana seara, după întetarea zborului albinelor.

ELENA FILIP

APA VIE

VIRSELE MUREȘULUI

CINTEC DIN FRUNZĂ

Niciodată nu a fost mai cald în Cîmpia Brăilei decât în ziua aceea cînd, după cîteva clipe de ploaie mărunță și deasă, abia înduplecată să se scurgă dintr-un cer nemilos, soarele părea că se rostogolește jos, pe pămînt. Era atîta foc peste tot, încît nici muștele nu mai făceau umbră pămîntului, iar roțile mașinii — cutile de tablă încinsă în care abia mai respirau cîțiva — păreau că se înămolesc în asfaltul șoselei, învîrtindu-se anevoie spre km 27.

— Mai e mult? am întrebat.

— Nu, chiar acum intrăm în Baldo-vinești, mi s-a răspuns.

Și iar am tăcut, gîndindu-ne la același lucru. Trebuia să ajungem pe unul din șantierele din județul Brăilei și să-l întîlnim pe acel tineri voluntari entuziaști, peste 200 de studenți veniți aici să dea o mîna de ajutor la irigația Cîmpiei Brăilei. De curînd locuitorii din aceste părți li întîmpinaseră cît mai frumos, cu flori, cu vorbe bune de cunoștință, cum se și cuvine să întîmpini ajutoare atît de prețioase și de trebuință.

— Uite-l, a spus cineva, în dreapta, ei sînt, cei din Pisc.

Într-adevăr, puțin mai departe de șosea și de-a lungul ei zăream grupuri-grupuri de tineri deasupra cărora sclipeau din cînd în cînd firnăcoapele. Ne-am apropiat repede și ne-am oprit pe malul abia săpat.

— Cum îi? l-am întrebat pe un lungan negricios în pantaloni scurți.

— Cald, mi-a răspuns, și mi-a arătat palmele roșii, muncă, a mai zis.

Nici nu era nevoie să mai întreb, apa le încasea fețele și în fiecare mișcare a lor se vedea îndîrjirea cu care loveau pămîntul pentru a adînci viitorul canal prin care o apă atît de prețioasă va „ploua” oricînd aici.

— E greu? l-am întrebat pe unul dintre ei ce-mi părea harnic de tot.

— Și ce dacă? a ris Nicolae Băga, viitor inginer economist, de-ala am venit, treaba e treabă, asta e. Unii au mai muncit pe șantiere înainte, alții învățat aici, munca se deprinde ușor cînd vrei.

— Și cînd nu?

— Ce „cînd nu”? s-a mirat Vasile Vlad.

— Cînd nu vrei.

— Aici toți au vrut. E drept, cîteva mai slabi au plecat, au fugit de greu, cum poate s-a auzit. Dar nu numai din vina lor, nu li s-a spus la facultate unde merg, au crezut că vin la cules de piersici și cînd au văzut ce e s-au speriat. E o greșală să nu li arăți omului că pe un șantier munca, mîncarea, dormitorul sînt altfel decît acasă. Dar și să fugi de greutăți e rușinos!

— E adevărat, a spus și Piscu Ion, eu am muncit pînă am ajuns student, am fost lăcătuș-mecanic, alți colegi însă mai tineri n-au avut cînd, au trecut dintr-o clasă într-alta și pe urmă din școală în facultate.

— În unele locuri pămîntul s-a năruit ca piatra, sare firnăcopul din el ca din pușcă, a intervenit altul mic și slăbănog, cu ochi negricioși și neastîmpărați.

— Treaba lui dacă sare, treaba ta e să-l ții mai bine, i-a răspuns unul de lingă el, rîzînd. Dacă te ții bine de el cînd sare, zbori și tu cu el. Mă înconjuraseră toți băieții aceia, înghiontindu-se, glumind, uitînd pentru cîteva timp de căldură și de oboseală. Printre ei, mai negru decît toți și înalt ca un palmier, era și colegul lor sudanez, cel cu numele cel mai lung: El Walid Osman Abdel Raheim.

— Eu vrut să fiu cu colegii aici și venit, mi-a spus el.

Pe urmă lopețile și firnăcoapele au prins să sape din nou spornic pămîntul în jurul meu. Nu mi-a rămas altceva decît să nu-l încurc, și am plecat amintindu-mi că așa cum omului harnic îi șade bine muncind, călătorului îi șade bine cu drumul. Soarele se lăsa pe cumpăna din stînga a după-amiezii fierăstruind umbrele pămîntului. Era oare la fel cînd căte un Făt-Frumos călare pe „calul care vorbește” și cu inima pierdută în ochii albaștri ai Cosnzenel se-ntorcea spre oameni cu apa moartă și cu apa vie înainte? Sau poate apa care va veni pe urmele acestor băieți va fi cea cu adevărat vie? Da.

Mureșul înghină abia auzit, începînd din preajma Simeriei, un cîntec nou. În sutele de kilometri pe care-i măsoară pînă aici abia lăsa sinuoasă, pardoșită cînd cu nisip fin, cînd cu pietriș, a strîns în unda sa o vastă și adîncă experiență. A văzut și a auzit multe, a trăit el însuși schimbări de care, fiind înțelept, nu s-a mirat, dar fiind în același timp legat de oameni și locurile pe unde trece e bucuros. Ascultă acest cîntec nou, mai exact acest timbru nou al curgerii apei, abia desmeticită din somnul nopții. Mureșul a intrat în zona gravă a metalului. Confluența de la Simeria merită un popas. Cerna ne aduce stăruitor ecouri din celatea oșelului, Hunedoara, care i-a și dat numele său județului în care ne aflăm. Melodia e mai adîncă, mai largă, mai cuprinzătoare, decît cea pe care ne-o aduce Arieșul. Complexul nod de cale ferată, unind valea Jiului, deci cărbunelui, cu valea Mureșului, strînge ca pe niște raze la un loc Calanul, Ghelaru, Teliucul, Cugirul, iar între ele vioara I e Hunedoara. Nu voi aminti aici cum și cît s-a dezvoltat Hunedoara, dintr-un orașel înecat în mediocritate, într-un oraș mare, municipiu, cu o viață intensă, pe toate planurile, nici de șiragul de blocuri și vile, de edificii social-culturale, de magazinele și celelalte clădiri de utilitate publică.

Vreau să spun că cerul deasupra Hunedoarei nu este niciodată întunecat, fie noaptea cît de neagră, întunericul cît de opac. Asta se poate de departe observa, chiar de pe valea apei, acum într-o înfloritoare maturitate. Înaltele furnale, minunea tăuririi metalului de către om nu-l este de acum străină și acest metal, fonta și oșelul, sînt temelia temelilor a tot ceea ce a văzut el din clipa cînd a pornit la drum, pînă a ajuns o apă impetuoasă, măreață între malurile sale. Camion, tractor, stîlp de înaltă tensiune, macara, bulldozer, sînt rodul acestor furnale înalte, al cuptoarelor electrice, al blumin-gului. Metalul acesta, poate, este argumentul cel mai convingător că sîntem o țară industrială, că România socialistă a devenit o apreciată producătoare de mașini-unelte, de utilaje petroliere, de tractoare și camioane.

Niciodată cerul nu se întunecă deasupra Hunedoarei. În răstimpuri lumina se intensifică brusc, pînă la strălucire. E limbajul furnalelor. El îmi aduce aminte de cuvîntul cel mai răspîndit în lumea tăuritorilor de metal: șarja. Momentele solemne, decisive, ale nașterii noului metal, după ce s-a zăbătut la temperaturi de iad, închis în uriașul recipient captușit cu șamot. E un spectacol de neuitat și deși se repetă aparent la fel, imperceptibile amănunte pentru necunoașcătorii lui dau fiecei șarje o individualitate.

E ceea ce s-ar numi aportul omului, al personalității sale în procesul dinainte stabilit. Fiecare șarjă poate astfel primi o stare civilă și se înscrie în

memorie ca o anume șarjă. Omul introduce în acest proces alt element care înseamnă perfecționare, progres, neobosită căutare a noului.

Simeria, cu împletirea ei ca o plîză de păianjen a liniilor, cu sutele de vagoane încărcate ducînd metalul sau aducînd minereu, rămîne în urmă, iar noi ne ducem să vedem ce s-a mai întîmplat în reședința județului. Deva. Da, lingă Mureș va răsări încă o termocentrală, gemănă cu aceea din Luduș-Iernut, de aceeași capacitate, care va fi însă mult mai rapid construită. Deci, pe Mureș, în nopțile ce vor urma, noi luminile vor juca tremurătoare pe unda sa. Altfel, în Deva, ar fi multe schimbări demne de notat. Întîi atmosfera, mult mai trepidantă, eleganța noller cartiere și aerul de oraș modern, dublat de prețioasa patină a urmelor unei vechi așezări. Turistii n-o ocolesc niciodată, iar atracția centrală rămîne Cetatea Devel spre care urc. Tocmai să-l văd de sus, întreg Mureșul, gata să intre lărași între munți. În stînga, Polana Ruscăi, dincolo Munții Metalici.

Mă încearcă o ușoară părere de rău. Aș vrea să am o plută acum și s-o laud domol la vale. N-aș vrea să grăbesc sfîrșitul acestei călătorii. Mai ales că trecem printr-un minunat peisaj, de-o aleasă cromatică, de la verdele sobru al codrilor, la delicatul colorit al luncii cu o vegetație luxuriantă.

Kilometru după kilometru pînă ce intrăm în cuprinsul județului Arad. Stau și-mi fac o socoteală. E vreun rîu să trecă prin mai multe județe? Așadar am și început să fac bilanșuri, să privesc înapoi. Mă cucerește din nou vraja apei și-mi vine în minte Huck Finn al lui Mark Twain. Numai că mie îmi lipsește o plută ca a lui. Aș tot sta să contemp-lu pădurile din jurul Săvirșinului. Am trecut de Zam și înțeleg ce e cu dorința de-a luneca la vale pe-o plută din trunchiuri drepte descojite de brad. Odinioară, aici a existat un mare, cel mai mare, după cum se spune, centru al plutăritului pe Mureș. Defileul îmi oferă neașteptate satisfacții și-mi vine să imblî pe toți prietenii mei să vină cu mine o dată pe acest drum de apă. Oglinda lucie, alunecătoare, netulburată, înflorată rar de saltul unui pește, arc fulgerat o frîntură de clipă.

Mureșul se reculege. Se derulează în memoria lui evenimentele din toamna anului 1944, legînd Oarba și Iernatul de Radna și Păuliș. Pagini de istorie, dar pagini de un dramatism unic, al căror eroi au fost elevii școlii de subofițeri din Radna. Nemții n-au izbutit să pătrundă în defileul Mureșului, spre Deva, n-au reușit s-o facă nici pe valea Crișului Alb, dar ceea ce au realizat atunci ca epopee ostașii cu galben la capelă din detașamentul Păuliș se adaugă azi numeroaselor legende ce însoțesc Mureșul, de la nașterea sa pînă în cîmpia

Aradului, de ce locuri bune, cu holdele-s întinse cu aspecte urbane.

Și-acum Arad de-a dreptul în sale mature. I niciodată de la niciodată. Semniciodată înscris se-ncovoale su potrivă. Ele nu.

În lecțiile menționat ca și industrie de vorbi astfel de numeroasă în ca așezare, în la îndemină ei deloc greoi. În că, pe lingă v dui e celebru dustrială. Fie pîndite în nun e vorba de va dusterii noastre goanele, de di călători pot fi confort, colorii nivel tehnic C malul Mureșului.

Și acum să puțin de tot întreaga copil întotdeauna cu aceasta, curgî lecat cu viața sute de kilome

O cunoaștere steiurile de pi burătoare mai a avut un rol că dacă voi r să mă repet. V semne noi pe trează că vio de altfel întrec iesc neconten temporan, mi socialist în Ro Soarele bat o diră sclipit apa, urmărind rămas bun...

Ruinele cetății Neamțului — fortificație ridicată în secolul XIV de Petru Mușat, întărită de Ștefan cel Mare în secolul următor.

Foto: Gh. VINȚILA

LACR DELFI

Eram de-o săptămînă la cherhana de la Sf. Gheorghe dinspre Cîot Treburite îmi mergeau bine. Umpluse un caiet cu însemnări despre localni despre îndeletnicirile și despre obiceiurile lor. Învățasem cum se tescuie icrele de moruni, cum se curăță soi de scrumbii de Dunăre pentru fabrici de guanină de la Sulina. Mă obișnuisem cu apa din fluviu atît la băut cît și gătit. Mă specializasem în pregătirea vestitei ciorbe de ciocănele din mașmoruni amestecată cu ficat de nișet Dimineața, jupeiam carnea de știț sărată și tocată cu cuțitul, amestec cu măruntăie de chefal, stropită cu o și untdelemn și acoperită cu mărț fiind cea mai bună gustare. Dacă t geai apoi și o dușcă de rachiu, erai l de muncă toată ziua.

Ajutam pescarilor să selecționeze scrumbiile, așezam, mai abilit de orice îndeminatecă preparatoare, zafca și hamsiul în putinele, iar d mă înțepam în oasele peștilor nu dădeam fuga la spirt, ci băgam m în nămol, o țineam așa cîteva min pînă se oprea singele. O legam în o jă de salcie și, după cîteva ceas gata leacul.

Carmagii de pe Sakalin mă consrau de-al lor. Nu îndrăzneau să-l să mă ia la pescuit cu carmacele, și că e o îndeletnicire grea, și pericol pentru nepriecuți. Și dovadă de

E MUREȘULUI

aproptat pe nesimțite. Sînt
e, adică pămîntul e roditor,
satele-s bine inchegate
neglijabile.

plul căruia Mureșul devine
ajuns la apogeul vârstei
urte bine și nu vol vorbi
lui. Riurile nu îmbătrinesc
tel vârste nu vor apare ni-
lor. Nu se zbircesc, nu
vârstei descreșcind, dim-
clinul vârstei.

de geografie Aradul era
acial, cu mulți meșteșugari
textile. Acum nu se poate
iplul cu populația cea mai
ureș în calea lui. Aradul,
să, iar adjectivul cel mal
în oraș solid construit, dar
nu vom uita să amintim
istorice și culturale, Ara-
poraneitate prin marca in-
de strungurile sale, răs-
uncte ale globului, fie că
de, masive bijuterii ale in-
ea nu e întimplătoare. Va-
nente și, mai ales, cele de
produse de artă, ca linie,
nt, o expresie a înaltului
menli marii uzine de pe

rămas bun. Să mai stăm
cu rîul care mi-a însoțit
ereje și pe care îl caut
su stăpînită pe hartă. Apa
l ea mal încet, s-a ames-
și-a locurilor străbătute,

paște. În ea cîntă pădurile,
holdele, cîntă melodii tul-
rte și ușne, căci unda sa
alt în viața fiecăruia. Știu
călătoria nu voi fi nevolt
a de fiecare dată surprize,
ale, semne care demons-
și, locurile străbătute ca
patrie, întineresc, se inno-
lul realizat de omul con-
struirii mărețului edificiu

nt-un peisaj sadovenian,
ări de aur și argint, taie
departe, ca un semn de

ȘTEFAN LUCA

MILE
JLUI

epere dădusem, încurcîndu-mi o-
picioarele într-o setcă abia scoasă
nal, de s-au străduit pescarii mai
t să mă descurce pe mine decît să
t știucile și crapii prinși în ochii
elor din material plastic. În fiecare
ineată, priveam cu jînd lotcile care
epărtau de mal și pătrundeau adînc
mare. Într-o noapte, moș Trifon,
la mea, intră în camera unde dorm-
m. Moșmondi la capul patului,
se dintr-o ladă o pereche de cizme
te și-mi spuse :

Scoal-trintore, carmagiul au plecat
otci.

oarele începuse să-și arate mustățile
pre nisipurile Sakalinului. Țîntarii
eau în văzduh. Sacagii îndemneau
ărușii către balta de lingă Dunăre.

Trifon nu scotea o vorbă. Era
l dintre cei mai buni carmagii de
părțile locului. Lingă icoana sfin-
i Andrei, în ramă de lemn, păstra o
grafie care-l înfățișa alături de un
un mare, de peste 1000 de kilo-
ne, pescuit dincolo de Sakalinul
(Cel mai mare pește prins vreodată
ura brațului Sf. Gheorghe). Cu banii
i pe acel morun, moș Trifon și-a
torit feciorul. Era starostele pes-
lor. Nu știa nici să citească, nici să
tească. Dar nu-l putea înșela ni-
il.

VORBE DIN POPOR
ȘI TÎLCUL LOR

„A-L TAIA CAPUL“

Pentru a li se înțelege rostul, multe dintre „vorbele“ populare nu trebuie luate absolut strict cu sensul pe care îl exprimă cuvintele lor alcătuitoare. Cînd, de pildă, spunem despre cineva că așa l-a tăiat capul, că, adică: așa s-a priceput să facă un anume lucru, nu atribuim verbului a tăia înțelesul lui obișnuit — acela de a despărți, a separa ceva în mai multe bucăți, cu ajutorul unui obiect tăios.

Verbul pe care l-am numit a ajuns, cu timpul, să exprime și acțiuni din domeniul abstracțiunilor, al proceselor mintale. O soluție considerată judicioasă — ce altceva înseamnă, în fond, dacă nu rezultatul unei operații mintale care, de fapt, constă în a despărți, prin raționament, o idee de alta? Nu este, oare această operație abstractă asemănătoare aceleia concrete de tăiere a unui obiect?

Și expresia la care ne referim în rîndurile de față este atît de bogată în conținutul ei încît la tot pasul poate fi auzită.

Vom aminti — cu titlu ilustrativ — că scriitorii noștri fac din plin apel la efectele ei sugestive. Într-una din valoroasele sale lucrări literare („Pseudo-kynegetikos“ — Fals tratat de vînătoare), Alexandru Odobescu o folosește, o dată, într-un pasaj din falmoasa descriere a Bărăganului, atunci cînd zice: „Pe cînd însă, pe sub șure și la vatra bordeiului ospățul și paturile se găsesc, după cum pe fiecare îl taie capul...“ și, altă dată, cînd pune în gura bisocanului povestaș, cuvintele: „Pe noi ceștia, plăiași și vînători de munte, atîta ne taie capul că omul la vînătoare, fie pe ger și nîsoare, fie pe năduf de soare, nici nu prinde veste că ce timp mai este, nici nu vrea să știe, cum are să-i fie...“.

N. MIHAESCU

Într-o jumatate de ceas am ajuns pe insulă. Am luat-o prin spatele corturilor. Ne-am oprit la marginea unei colibe din stuf, a luat două cicuși, un fel de bîte mocănești, una și-a oprit-o pentru el, alta mi-a dat-o mie. Ne-am urcat într-o lotcă pregătită cu tot ce trebuie de cu seară. Vislind, ne-am despărțat de mal către carmacelul puse cu două zile înainte, la un loc bun, știut numai de el.

N-a uitat, între timp, să-mi azvîrle în brațe o centură de salvare. Am așezat-o rușinat sub mine. Căutînd să fiu de folos, dereticam barca în timp ce moșul pălmuia încetîșor cu visele coama valurilor. Ne-am apropiat de locul unde erau așezate carmacelul.

Încet, ca pregătindu-se pentru o litanie, cu barba roșie-albă fluturîndu-i în vînt, a ridicat capătul carmacelului și a început să tragă spre el spunîndu-mi: E ceva, dar nu prea mare. Pregătește-te să-i dai în cap, cînd vezi că l-am scos la fața apei.

Carmacelul e o frînghie lungă cu zece de cîrlige ascuțite. Dacă unul din ele se înfige în trupul peștelui, acesta se zbate și cu cît frămîntarea lui e mai mare cu atît mai multe cîrlige i se înfig în carne. Cînd e scos lingă barcă, i se dă cu cicușca în cap pînă ametește și așa, lovit mereu, este tîrit către mal.

ALBINA COPILOR

Cine-n horă
o să joace...

Alunelul, alunelul, hai la joc,
Să ne fie, să ne fie, cu noroc!

Tot căminul ca prisnelul
Învirtește alunelul,
Moșuri și fundițe sar
După tactul lui sprintar.

Numai Nelu, cum i-e felul, mai
greoi
Parcă are, de picioare, un pietrol.

Scapă de-orice joc cu fuga
Și stă-n colț ca buturuga.
Rădăcini parcă-ar avea
Și-i tot bosumflat ca ea.

Cu tot focul, cum e jocul
romănesc,
Zici cu glasul și bați pasul
voinicesc:

Cine-n horă o să joace
Mare, mare se va face
Cine n-o juca de fel
Să rămîie mitite!

Strigătura, ca arsura, l-a durut
Nelu saltă laolaltă pe-ntrecut.

Joacă Nelu, alunelul,
Ca să crească băiețelul,
Să nu fie mai prejos
Decît mîndrul Făt-Frumos.

NICOLAE STOIAN

VICTOR SIVETIDIS

Glume

— Am auzit ieri un banc grozav, de care și astăzi rîd.
— Ia spune-l, vreau să rîd și eu...
— Dar l-am uitat.

— Tată, la ce ții mai mult, la geamul de la bucătărie sau la mine?
— Ce probleme îmi mai pui și tu! Se înțelege că la tine ții mai mult.
— Îmi pare bine, fiindcă geamul de la bucătărie nu mai este

De data aceasta moș Trifon a scos din fundul apei un delfin care se agățase în două cîrlige.

„Ptiu bătute-ar Dumnezeu, pe deasupra ești și femeie și borțoasă“, se necăji moșul.

Ne-am opintit și am urcat prada în barcă. Delfinii sînt inteligenți, blînzi și jucăuși. Cînd simt că li s-a înfipt cîrligul carmacelului în carne, nu se mai mișcă pînă nu este urcat în barcă. Femela prinsă de moș Trifon, după ce s-a văzut liberată de cîrlig a început să scîncească. S-a tîrit pe fundul bărcii, s-a apropiat de cizmele moșului și a început să i le lingă. Fără nici o strîngere de inimă, spre marea mea uimire, care-l știam milos, pescarul a luat cicușca și a izbit în capul delfinului. Acesta s-a întors cu fața în sus, s-a zbatut de cîteva ori și, prin partea de jos a burții, au ieșit trei pui cît trei mielușei de două zile.

De sub pinza soioasă a bărcii, moșul a scos steabla de lemn și a pus-o sub capul delfinului. A strîns cam o strachină de lacrimi ce șiroiau din ochii lui blînzi. Cu loșca a început să soarbă lacrimile strînse și m-a îndemnat și pe mine.

„Ia și bea! Face bine la orice vătămătură“.

Am sorbit de cîteva ori.

POVESTE
CU TÎLC

Iată că, într-o bună zi, și leul a pătît-o. Cum-necum fu prins și trimis de-a dreptul în cușcă.

Aflînd nemaipomenita veste, animalele s-au și grăbit să-l viziteze. Trecînd prin fața cuștii lui, l-au salutat cu teamă, ca de obicei. El însă, abătut cum era, nu prea le-a luat în seamă. Și după ce s-au despărțat destul de cușca lui, lupul le zice tare, ca să afle cu toții:

— Mie niciodată nu mi-a fost frică de dînsul. Adineaori, ați auzit cum l-am zis una, de la obraz, așa ca să mă țină minte!

Măgarul nu se lăsă nici el mai prejos:

— Eu n-am putut să-mi vir cooita printre zăbrelele cuștii, că îl pocneam să vadă stele verzi!

Venind și rîndul maimuței, aceasta se lăudă c-a scos limba la leu și s-a strîmbat la el.

Dar chiar atunci, un răget puternic cutremură văzduhul și-i îngrozii pe toți.

— A evadat!... A evadat!... abia au mai avut vreme să strige animalele și-o luară la goană cu limba scoasă de-un cot.

— Unde alergați așa, de nu vă mai ajung picioarele? se minună un șoricel atunci ivit în drumul lor

— Leul, leul a scăpat! răcniră animalele răsufînd din greu...

— Vedeti-vă de treabă, asta e răgetul vițelului din ocol! rise de ele șoricelul.

— Nu-i dați crezare, fraților, fugiți!

Și au ținut-o așa, tot într-o fugă, zi de vară pînă-n seară, luîndu-și și cozile la spinare; că, frica nu mai ține seamă de nimic și se-grozește și de umbra ei.

VICTOR SIVETIDIS

TEODOR ȘTEFĂNESCU

APARIȚIA LIMBAJULUI

Problema formării limbii a fost analizată nu numai din punctul de vedere al apariției acestui important mijloc de comunicare dintre oameni, ci și sub raportul legilor sale interne. Sub acest ultim aspect, s-au emis mai multe teorii, dintre care două par a fi mai aproape de adevăr. Una susține că omul a rostit la început anumite sunete pe care le-a imitat din mediul înconjurător: este așa-numita teorie a onomatopeelor (cuvântul este de origine grecească și înseamnă imitarea unor sunete). Cealaltă, cunoscută sub numele de teoria interjecțiilor, consideră că germele limbajului uman se află în acele exclamații de bucurie sau de durere care constituie, în fapt, expresia unor reacții emoționale spontane față de anumite impulsuri venite din afară.

Dar, dacă în privința mecanismului propriu-zis al formării limbii, adică modul de constituire a imaginilor lumii prin mijlocirea sunetelor, teoriile formulate au condus mai ușor la unele concluzii edificatoare, cercetările referitoare la apariția limbii și la modul de formare a gândirii abstracte, prin care omul a ajuns să oglindească realitatea, au înaintat mai anevoios, spre clarificarea problemei.

A trebuit, în primul rând, să se stabilească modul în care s-au produs semnele cele dintâi ale vorbirii nearticulate. Pentru aceasta, s-au întreprins cercetări asupra gradului de dezvoltare, urmându-se, cu deosebire, formele de comunicare dintre ele. S-a constatat, astfel, că, de pildă, gibbonii din clasa maimuțelor antropoide duc o viață de turmă și că aceasta determină existența unor legături materializate printr-o serie de mijloace de semnalizare: emiteră un sunet și felurite mișcări ale feței și ale unor părți ale corpului. S-a constatat că deși complexele sonore sînt nearticulate, ele constituie, totuși, manifestări ale relațiilor mai bine definite în stabilirea înțeleșurilor dintre gibboni, decât în ceea ce privește celelalte animale. Funcțiile utilitare ale acestor modalități de semnalizare au fost stabilite cu destulă precizie — ele fiind determinate de împrejurările vieții în comun și devenind posibile prin mijlocirea unor factori cu caracter fiziologic (aparatură vocală și celelalte elemente care fac posibilă emiteră sunetelor), mult asemănător aceluia al omului.

O contribuție hotărâtoare la determinarea factorilor de ordin biologic și de natură fiziologică, în ceea ce privește exteriorizările expresive ale animalelor, o constituie cercetările marelui învățat Darwin. El a demonstrat că, în timpul excitațiilor puternice, mușchii corpului sînt supuși unei încordări care are ca efect emiteră unor sunete puternice. „Contractia involuntară și neintenționată a mușchilor pieptului și a laringelui constituie poate originea sunetelor vocale” — spune Darwin. Cercetările ulterioare au confirmat ideile sale, îmbogățindu-le prin noi și revelatoare concluzii.

Cît privește condițiile obiective care — cum spune învățatul sovietic A. G. Spirkin într-un cuprinzător studiu asupra problemei discutate aci — au determinat la strămoșii omului necesitatea comunicării reciproce, se poate afirma că această necesitate s-a ivit atunci cînd au apărut nevoile materiale ale vieții — adică ideea de muncă. „Apariția limbii în procesul muncii în comun și o dată cu munca — menționează savantul amintit — constituie, după Engels singura explicație științifică și justă.

Limba a apărut pe baza anumitor legi ca un mijloc necesar stabilirii legăturii oamenilor cu natura, prin relațiile lor de conviețuire, relații care au luat naștere și s-au dezvoltat în procesul muncii, al vîntorii în comun a animalelor mari”.

El confirmă adevărul că apariția vorbirii trebuie pusă în legătură cu trecerea strămoșului omului, încă incomplet evoluat, la confecționarea rudimentară și la folosirea sistematică a uneltelor de lucru și a celor pentru vîntoare.

Deși nu se poate ști cu exactitate în ce mod au comunicat între ei oamenii primitivi — și aceasta datorită faptului că procesul de formare a omului a durat aproape un milion de ani și că nu s-au păstrat nici un fel de urme cît de cît edificatoare — se poate totuși afirma că o lungă perioadă a existat doar vorbirea nearticulată.

„Se știe — menționează același autor sovietic — că vorbirea articulată cu toate trăsăturile ei specifice reprezintă un fenomen extrem de complex. Se-nțelege că ea n-a apărut dintr-o dată, după cum nici omul n-a apărut dintr-o dată, cu o gândire dezvoltată. Ea (vorbirea articulată) a apărut în desfășurarea unui îndelungat proces al muncii efectuate de omul primitiv, al gândirii lui, al relațiilor sociale tot mai complexe, al dezvoltării creierului și aparatului vorbirii”.

O dată cu formarea limbajului articulat — a cărui caracteristică principală constă în faptul că el se compune din propoziții și exprimă noțiuni și judecăți bine determinate — s-a ivit necesitatea scrierii.

M. NICOLAE

Primul afiș al cinematografului „Lumière”.

DIN ISTORICUL CINEMATOGRAFULUI

Unul din elementele proprii vieții moderne devenit din distracție o necesitate, un izvor neîndoielnic de artă și cultură foarte îndrăgit de masele largi ale societății, este cinematograful.

Cine și cînd l-a inventat ?

La 5 octombrie 1864, la Besançon (Franța) s-a născut Louis Lumière, fiul lui Antoine Lumière, de profesie fotograf. Încă de tînar, Louis lucrează împreună cu tatăl și fratele său într-o uzină de produse fotografice din Lyon (Franța). Pasiunea îl transformă pe tînarul inginer într-un adevărat inventator în domeniul artei fotografice. Abia trecut de 18 ani, el activează intens pentru organizarea fabricării industriale a plăcilor fotografice pe bază de gelatino-bromură. Rezultatele n-au întârziat să se arate. Vestea succesului cuprinde întreaga Franță și apoi trece granițele ei, răspîndindu-se fulgerător și în alte țări. Timp de 10 ani, frații Louis și Auguste Lumière au creat, în cadrul întreprinderii lor, noi mașini industriale, au făcut cercetări în vederea descoperirii a noi formule chimice. Uzina de produse fotografice a fraților Lumière era prima de acest fel din Europa continentală. Pe plan mondial era întrecută, doar, de uzinele „Kodak”, fondate în 1884 la Rochester (S.U.A.) de George Eastman.

În 1894, se lansează pe piața franceză un aparat denumit **kinetoscop**, construit de savanții americani. Aparatul arăta ca un fel de dulap mic de 1,50 m înălțime, prevăzut, deasupra, cu o lunetă. Dacă, într-un orificiu al aparatului se introducea o mo-

nedă de 25 de cenți, timp de 30 de secunde se putea vedea printr-o lupă cum în formatul unei cărți de vizită se mișcă personaje fotografice pe un fond negru.

Pornind de la acest aparat, Louis Lumière construiește un **cronofotograf** (kinetoscop perfecționat) și după mai multe demonstrații realizate în 1895 cinematograful, care era, în același timp, aparat de filmare, de proiecție și de copiat.

Pentru ca să existe un nou spectacol și o nouă industrie bazate pe exploatarea fotografiilor animate, era necesar ca proiecțiile să depășească nivelul laboratoarelor și al demonstrațiilor restrinse și să ajungă la reprezentațiile publice. Aceste reprezentații au fost date de Lumière începînd cu data de 27 decembrie 1895. În Statele Unite și în Germania lucrul acesta se întîmplase și înainte de această dată: S.U.A., 22 februarie 1895, Germania, noiembrie 1895. După această dată, Louis Lumière lucrează în permanență la perfecționarea aparatului de cinematograf în vederea fabricării lui în serie. Dar, succesul cinematografului n-a fost asigurat numai de tehnică ci și de filmele primelor reprezentații. Toate filmele realizate în 1895 și începutul anului 1896 au fost concepute și fotografiate de Louis Lumière. Impresia produsă asupra publicului a fost profundă. Filmele aveau ca subiecte scene din viață, prezentate cu mult realism. Succesul lor era atît de mare încît de multe ori erau redate. Una din mărturiile asupra felului cum funcționa primul cinematograf ne-a lăsat-o André Gay, fost elev al școlii politehnice din Paris care scria: „Ci-

nematograful era luminat cu lumină electrică, cu ajutorul unor lanterne Molteni. Imaginile erau proiectate pe un ecran situat la distanță de 5 metri, făcut dintr-o pînză fină și transparentă prinsă în deschizătura unei uși ce despărțea două saloane. Într-unul din ele spectatorii vedeau imaginile prin reflectare, în celălalt aceleași imagini apăreau la fel de limpezi dar prin transparență”.

Ca cineast, Louis Lumière a făcut filme de actualități documentare, comice. Nivelul la care au fost realizate aceste scene din viață au asigurat succesul mondial al cinematografului. E semnificativ faptul că după primele reprezentații cu public, la Lyon au început să sosească cereri din toată lumea pentru cumpărarea aparatului. La sfîrșitul anului 1896, cele 200 de aparate de cinematograf comandate inginerului Carpentier fuseseră livrate lui Louis Lumière, iar 100 de operatori cutreieră cele cinci continente, creînd, după exprimarea metaforică a lui Georges Sadoul „o prodigioasă simfonie a lumii”.

Merită subliniată ideea că cinematograful, minunea secolului XIX, a ajuns să încinte Bucureștii, cum se exprimă un cronicar al vremii, la 27 mai 1896, adică la scurt timp după inaugurarea făcută de Lumière. De asemenea, putem să ne mirăm cu faptul că primele scene filmate la noi în țară apar încă de la 23 iunie 1897. Pește puțin timp se realizează programe alcătuite în întregime din vederi românești, fapt de mare atracție, care ulterior devine frecvent. După o perioadă în care Bucureștii simțeau lipsa reprezentațiilor cinematografice, prin 1905 începe o epocă nouă, caracterizată prin tendințele tot mai evidente de creare a unor adevărate spectacole. Filmele, documentare sau reprezentînd mici scene de artiști, încep să se dezvolte, să devină mai lungi și cunosc o tematică din ce în ce mai variată. Astfel, un program ajunge să fie alcătuit dintr-un singur film, iar prezentarea actualităților ia forma unui jurnal ca cel cunoscut azi. Dintre primele încercări de film artistic românesc putem aminti: „Războiul de independență”, datorat regizorului Grigore Brezeanu, „Amor fatal” (1911), primul film jucat de artiștii români. „Înșir-te mărgărite”, realizat după poemul dramatic al lui Victor Eftimiș. Sînt primele trepte pe care pionierii cinematografului noastre, împletind entuziasmul cu munca neconținută, au creat ideea de film românesc, idee care, dezvoltată de-a lungul timpului, s-a îmbogățit și a cunoscut momente de strălucită afirmare. La început filmele erau alcătuite din imagini fără sunet, proiectate pe un fond muzical asigurat de pianisti sau gramofone și abia după 1930 ia naștere filmul sonor în forma sub care-l cunoaștem azi.

Dar întotdeauna, peste toate succesele, par întotdeauna te mai mult, va dăinui un sentiment de recunoștință pentru acela care rămîne în istoria cinematografului, inventatorul.

MARILENA ROTARU

ACTUALITATEA ȘTIINȚIFICĂ ȘI TEHNICĂ

MEDICAMENTE DIN VARZĂ ȘI CASTRAVEȚI

Sînt cunoscute de multă vreme proprietățile terapeutice ale unor plante din flora spontană sau cultivată, cum sînt menta, mușetelul, usturoiul și altele. Sînt, de asemenea, cunoscute și calitățile curative ale castraveților și verzei albe, — surse importante de vitamine și săruri minerale.

Iată însă că, de curînd, conf. dr. docent Eugen Constantinescu și dr. Lia Sommer, de la Institutul medico-farmacologic din București, au descoperit — în urma unor cercetări făcute în cadrul laboratorului de farmaceutică al institutului — că varza albă și castravețele conțin o substanță chimică denumită alantoină, care are remarcabile proprietăți cicatrizante.

Pe baza acestei descoperiri apare justificată

folosirea verzei albe și a castraveților în terapia medicală a unor boli infecțioase ca furunculoză, ulcerul stomacal etc.

Cercetările experimentale ale medicilor români par să arate că sucul de varză albă are și o acțiune anticanceră.

Aceste descoperiri lasă să se întrevadă că nu peste mult vor apare în farmacii medicamente noi, la baza cărora vor sta, varza albă și castraveții.

NORII LUI MAGELLAN

Se pare că galaxia noastră are un satelit. Este vorba de Norii lui Magellan, considerați pînă nu de mult o galaxie independentă. Omul de știință sovietic, prof. G. Idlis a efectuat calcule care dovedesc clar că acești nori se rotește în jurul galaxiei noastre și că au făcut

cîndva parte din ea. Cu aproximativ 4000 de ani în urmă, Norii lui Magellan au fost smulși din galaxia noastră de forța de atracție a unei alte galaxii, care trecea prin apropierea ei.

UN NOU CULTIVATOR

La Institutul de cercetări științifice în domeniul construcției de tractoare și mașini agricole din Sofia s-a creat recent un nou cultivator — „KNP-5, 6”.

Spre deosebire de modelele de pînă acum, noul cultivator va fi folosit pentru prelucrarea între rînduri a culturilor în sămîntura și semințele în opt rînduri.

„KNP-5, 6” poate efectua următoarele lucrări: mușuroitul culturilor cu un interval de 60—90 cm. între rînduri și o adîncime pînă la 12 cm., introducerea îngrășămintelor minera-

le, aștinerea adîncă a intervalelor, formarea brazdelor de irigație.

TELEVIZOARE MICI

La ultima expoziție de aparate de radio și televiziune de la Paris au predominat televizoarele mici, portative, cu tranzistori. Cele mai mici din aceste aparate se pot conecta la rețeaua de 220 volți sau pot fi alimentate de o baterie de 12 volți. Greutatea exemplarelor prezentate variază între 2,5 și 10 kg.

SPRIJIN PENTRU GOSPODINE

În R. D. Germană, chimiștii au pus la punct un lichid special, cu ajutorul căruia se poate curăța coaja cartofilor, sfeclii, morcovilor cu mult mai repede și mai bine decât prin mijloacele mecanice folosite pînă acum.

Asigurarea la A.D.A.S.

Zilele trecute am însoțit o echipă de pompieri, care a localizat un incendiu izbucnit într-o locuință a unui cooperator din apropierea Capitalei. Cite strădanii! Pompierii aceștia ar merita multe rînduri scrise din inimă, rînduri de recunoștință. Astăzi însă, vreau să mă opresc la cu totul altceva... Ce a rămas oare după plecarea celor care au stins incendiul? Ziduri înnegrite, mobilă arsă pe jumătate, pagube regretabile.

Unii se întrebau: „Putea fi evitată paguba?” Da! Dar pentru aceasta era necesară o anumită măsură de prevedere, o clipă de chibzuință. Iată, deci, în ce a constat neglijența: gospodarul știa, după cum ne-a relatat chiar el, că Administrația Asiguraților de Stat a pus la dispoziția cetățenilor, de la orașe și de la sate, Asigurarea complexă a gospodăriilor, măsură de prevedere utilă oricui. Dar, a amînat de pe o zi pe alta încheierea unei astfel de asigurări...

Dumneavoastră, cititori ai acestor rînduri, cunoașteți — desigur — rolul asigurării complexe a gospodăriei. Pentru a vă oferi însă amănunte, pentru a vă îndemna să nu așteptați să vă întîlniți cu vreun necaz — ca gospodarul despre care aminteam — vom publica detalii despre asigurarea respectivă...

Orice cetățean, indiferent de localitatea unde domiciliază, poate solicita responsabilităților cu munca A.D.A.S., agenților și inspectorilor de asigurare, cooperativelor de credit sau unităților A.D.A.S., încheierea unei asigurări complexe a gospodăriei.

Asigurarea se încheie pe termen de UN AN. La cererea celui ce dorește să încheie o asigurare, aceasta se poate încheia și pe un termen mai scurt, dar cel puțin pe trei luni.

Formalitățile de încheiere a unei asigurări sînt foarte simple. Viitorul asigurat semnează o declarație pentru toate bunurile asigurabile. Este foarte important să se rețină că bunurile se asigură pentru sumele declarate de cel ce încheie asigurarea. În acest fel se stabilește o sumă asigurată GLOBALĂ (totală), care reprezintă, în fapt, valoarea tuturor bunurilor asigurabile ale celui ce încheie asigurarea. Aceasta este necesar pentru a se putea stabili prima de asigurare, știind că pentru fiecare 1 000 de lei sumă asigurată se plătesc numai 2 lei pe an.

Deci, pentru asigurarea unor bunuri în valoare de 30 000 de lei, se plătesc numai 60 de lei. asigurarea fiind valabilă pe termen de UN AN.

Vedeți dar, stimați cititori, cît este de convenabilă o astfel de asigurare, cît de ușor se poate încheia.

Astăzi ne oprim aici. Într-un număr viitor vom prezenta cititorilor alte amănunte, alte avantaje ale acestei asigurări.

A. C.

Canalul Dunavăț.

NOTĂ DE LECTURĂ AVRAM IANCU

De puțină vreme a apărut în vitrinele librărilor volumul lui Marin Mihalache consacrat lui Avram Iancu. Cercetarea întreprinsă de autor reușește pînă la urmă să fixeze, la capătul unei munci de documentare meritorie, figura și valoarea activității unuia dintre cei mai de seamă reprezentanți ai mișcării revoluționare din 1848 în Transilvania. Sînt povestite pas cu pas momente din biografia celui care va deveni, prin întreaga lui viață, un erou, un om devotat poporului român și idealurilor lui. Facem cunoștință cu locurile unde s-a născut și și-a petrecut copilăria Avrămuț, greutățile prin care a trecut acest fiu de tobag român pînă să-nvețe carte, într-o Transilvanie oprîmată de stăpînirea habsburgică. Ni se înfățișează apoi situația grea a românilor de pe aceste străvechi meleaguri demonești, lipsiți de libertăți democratice, și lupta tinerimii

române pentru impunerea drepturilor istorice ale poporului român în Transilvania. Autorul narează pe larg contribuția lui Avram Iancu la revoluție, autoritatea de care se bucura în rîndurile moșilor, dîrzenia caracterului și caldul său patriotism, încrederea lui în triumful cauzei românilor transilvăneni, ceea ce a făcut din numele lui „un simbol al luptei pentru libertate națională“.

Marin Mihalache scrie cursiv, corect, se ferește să formuleze ample judecăți de valoare (nici nu t-a stat în intenție) și caută acoperire pentru orice informație acceptată, citind în acest scop din scrierile istoricilor care s-au ocupat îndeaproape de Avram Iancu. După lectura acestei cărți se poate spune că cititorul rămîne cu o părere de ansamblu asupra lui Avram Iancu, „mîndrul crai al munților“.

GH. CUMPĂNA

Curiozități

URSUL SALVATOR

Intr-o ramificație a Caucazului, la granița dintre rezervațiile Lagodehsk și Zakata din U.R.S.S., lupii au atacat un pui de ren și pe mama sa. Puiul a reușit să se ascundă în scorbura unui stejar uriaș pe care mama l-a acoperit cu corpul său, încercînd să respingă lupii hămisiți. Dar, renii nu aveau nici o șansă de scăpare. Lupta era inegală. Deodată însă, din stejar a coborît un urs brun uriaș care, cu o lovitură puternică a spat capul unuia dintre lupi. Ceilalți au luat-o imediat la fugă.

După ce a salvat renii ursul a dispărut în pădure.

COPIL MINUNE

Oliver Knussen din Londra are doar 15 ani, dar a și prezentat în fața publicului prima sa simfonie. Cînd dirijorul-șef, Istvan Kertesz, s-a îmbolnăvit brusc, a bătut și ceasul lui Oliver. El a fost autorizat să dirijeze cea mai mare orchestră britanică: orchestra simfonică din Londra.

De la vîrsta de 6 ani, acest copil-minune al muzicii a compus peste 60 de lucrări muzicale. Oliver îl conduce și pe tatăl său care ocupă în orchestră postul de prim-basist.

DIN PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE 21—27 IULIE 1968

DUMINICA

Programul 1: 8.40 — Pentru școlari. „La șase pași de o excursie“. 9.40 — TV pentru elevi. Consultații la matematici. 10.00 — Ora satului. În cuprins: ● Lucrări la ordinea zilei în agricultură — arăturile de vară ● Ancheta economică: Valorificarea — punctul final al producției leguminoase ● „Fintina fetelor“ — reportaj filmat ● Risipitorii ● De pretuindeni ● Dialogul de duminică ● Buletin agro-meteorologic ● Muzică populară românească. 11.30. — TV pentru specialiști din agricultură Ciclul „Irigații“ (lecția a 8-a). 12.15 — De strajă patriei. 12.45. — Telegazeta de seară. 17.00 — Zig-zag... la Poiana Brașov 19.30 — Telegazeta de seară. 19.50 — Telesport. 20.50 — Mamaia-varietăți. 21.20 — Film artistic: „Testamentul incașului“ 23.05 — Telegazeta de noapte. Programul 2: 20.00 — Reportajul nostru în țară și peste hotare. 20.20 — Desene animate. 20.30 — Arhiva celebre. 21.00 — Telegazeta. 21.20 — Teatrul studio. „Jocul dragostei și al întîmplării“ de Mari-vaux. 22.30 — Parada vedetelor.

LUNI

17.30 Pentru noi femeile 19.00 — Șoimii — emisiune pentru tineret. Alpinada de vară a tineretului 19.30 — Telegazeta de seară. 19.50 — Buletin meteorologic. 20.20 — Tele-Universitatea. Istoria civilizațiilor. Civilizația egipteană (III). 21.00 — Film artistic: Robii. 22.40 — Vacanță portativ. 23.00 — Film documentar: Imagini poloneze.

MARȚI

17.30 — TV Pentru elevi. Consultații la matematici (clasa a VIII-a) 19.00 — Pentru cei mici: „Ecranul cu păpuși“. 19.30 — Telegazeta de seară. 20.00 — Film serial: Thierry la Fronde. 20.26 — Opinia dumneavoastră... 20.45 — Film artistic: „Pe gheața subțire“ (Seria I). 22.10 — Soarele. Muzică. Marea... și noi. 22.35 — Panoramic. 22.50 — Telegazeta de noapte.

MIERCURI

17.30 — Pentru copii. „EX-TERRA'68“ 19.00 — Club XX — emisiune pentru tineret. „Ospăț în tînda munților“. 19.30 — Telegazeta de seară. 19.50 — Buletinul meteorologic. 20.00 — In-

terpreți de muzică populară. 20.15 — Transfocator. 20.45 — „Guantanamo“. Seară de muzică de dans și poezie cubaneză. 21.15 — Avanzieră. 21.30 — Telegazeta: Hara Kiri. 23.20 — Telegazeta de noapte.

JOI

Programul 1: 17.30 — TV Pentru elevi. Curentul electric alternativ. 19.00 — Studioul pionierilor. „Pe-un picior de plai“. 19.30 — Telegazeta de seară. 19.50 — Buletin meteorologic. 20.00 — Film serial: Vikingii. 20.26 — Arta plastică. Realismul (I). 21.40 — Teleglob. Emisiune de călătorii geografice: CIPRU. 22.00 — Lira — album de poezie. 22.30 — Vacanță portativ. 22.50 — Telegazeta de noapte. Programul 2: 20.00 — Document: Expediție în insulele Comore (II). 20.20 — Comedie cu Micky Rooney. 20.45 — Telegazeta. 21.00 — „O samă de cuvînt“. Ion Budai-Deleanu: „Țiganiada“. 22.20 — Zece minute muzicale cu... Ștefan Bănică.

VINERI

17.30 — TV Pentru elevi. Consultații la limba română (clasa a VIII-a). 18.00 Drumuri și popasuri emisiune turistică. 18.20

— Buletinul circulației rutiere. 19.00 — Albastro — revistă literară pentru tineret. 19.30 — Telegazeta de seară. 19.50 — Buletin meteorologic. 20.00 — Tehnica și agrotehnica în acțiune. 20.20 — Studioul muzical: Cultura muzicală de-a lungul timpului: Liszt. 20.40 — Cărți și autori. 21.00 — Reflector. 21.15 — Film artistic „Pe gheața subțire“ (seria a II-a). 22.45 — Telegazeta de noapte.

SIMBĂTA

Programul 1: 17.00 — Campionatele internaționale de atletism ale României Transmișune de la Poiana Brașov. 19.00 — Pentru școlari. 19.30 Telegazeta de seară. 19.50 — Buletin meteorologic. 20.00 — Telegazeta de noapte. 21.00 — Vom reveni... peste șase luni! Proiectele și realizările edililor din Videle. 21.10 — Film serial: Războiul de ieri. 22.00 — Melodii de ieri. melodii de azi. 22.50 — Telegazeta de noapte. Programul 2: 20.00 Post-Scriptum săptămînal. 20.15 — Telegazeta umorului. 20.30 — Orchestre de muzică ușoară. 20.45 — Telegazeta. 21.00 — Recitalul de simfăntă seara 21.30 — Bis... pe 16 mm. 22.00 — Roman-foleton. Lagădere (II).

LUNĂ PLINĂ

Cetățenii cer să se facă lumină. Pe toată șoseaua principală există stâlpi electrici, este făcută instalația, ba într-o vreme erau chiar și becuri. Acum au mai rămas doar 5-6 becuri în centru, restul au decedat de moarte naturală. Și cum treci de centru, trebuie să ai la tine ori o luminare, ori o lună plină ca să vezi pe unde calci.

Dar, pînă se va distribui fiecăruia cetățean cîte o lună plină, întreprinderea județeană de electricitate ar trebui să distribuie fiecăruia stîlp cîte un bec. Curios, însă lipsurile acestei întreprinderi se văd foarte bine pe întuneric.

Oaia neagră dintr-a opta

Acum toți elevii au vacanță, citesc „Albina copiilor” și se distrează. Dar eu, Nicu Abagiu, nu sînt ca alții, eu învăț și în vacanță la română și matematică. Mi-au plăcut atît de mult materiile astea încît, am făcut ce-am făcut și am reușit să rămîn corijent, special ca să le pot studia și în lunile de vară.

Poate nu aș fi reușit să-mi realizez această dorință dacă nu m-ar fi ajutat părinții. Tata, care-i mare amator de ghicitori, mi-a pus într-o zi o întrebare: „Știi tu, măi Nicușor, ce sînt alea literele?”. Fi-rește că știam, așa că

am încercat să-i răs-pund: „Literele sînt niște semne care...”. Tata a început să ridă și m-a întrerupt: „Degeaba ai ajuns tu în clasa a opta. Să-ți spun eu: literele sînt oile negre de pe cîmpul alb. Așa că ia oile și du-te cu ele la păscut”.

M-am dus cu oile zile, săptămîni în șir. Avea grijă tata să învăț bine alfabetul. Seara, mă pune să le număr, ca să învăț și matematică. Dar degeaba îmi făceam eu exerciții d-astea, că tot nu m-au ajutat la școală.

Despre mine, toți profesorii spun că am făcut

progrese. Anul trecut am rămas repetent în clasa a opta, iar anul acesta numai corijent la două materii. Ce-i drept, este un strălucit progres. Degeaba le-a spus mama profesorilor că a fost de-ajuns un an de repetenție, acum trebuiau să mă treacă. Avea dreptate. Dar profesorii nu știu că literele sînt de fapt oile negre de pe cîmpul alb. Ei zic că eu am chiulit de la școală, că părinții în loc să mă lase să-mi fac lecțiile mi-au dat alte treburi de făcut. Adevărul este că e greu să treci clasa cînd ai profesori care nu se pricep la ghicitori.

LA CIREȘE

Adică de ce numai Ion Creangă să fi scris ale sale amintiri despre cireșe? Că despre așa ceva am și eu destule de zis:

Nu numai o dată, vara, pe aproape de Moși, eu Toma Bratu și cu femeia mea ne furișăm din comună, ziua-miaza-mare, la gară, ca să ducem pe tren niște cireșe. Că știam eu vreo două locuri din sat cu cîte un cireș vîratic unde se dădeau cu un leu ocaua. Și mă chitesc eu în mine ca s-o dau cu 9 lei da' să nu mă prindă.

Luîndu-mi ziua-bună, ca un băiat de treabă ies spre gară, cu chip că mă duc la muncă. Mă șupuresc pe unde pot și cînd colo, mă trezesc în piața Medgidiei, unde încep a vinde la cireșe crude, coapte, cum se găsiu. Și cum eram îngrijit și mă siliam să fac ce-oi face mai degrabă, iaca Ion Ștefănescu, vicepreședintele cooperativei noastre agricole. C-un sac în mină plin cu... cireșe.

— Dar bine, ghiavole, aici ți-l munca? zise el cu ochii holbați la mine.

Iar cînd l-am întrebat și eu ce căuta în tîrg la Medgidia în zi de lucru, amîndoi ne-am făcut la față ca cireșuș.

Și iaca așa, cu cireșele; s-a împlinit vorba lui Creangă, că Dumnezeu n-ajută celui ce nu-și vede de muncă. Dapoi rușinea mea, unde-o pui? Mai pasă de dă ochi cu mătușa Marioara, cu moș Vasile, cu vărul Ion, și chiar cu băieții și fetele din sat... Știu însă că o să-mi fie mai ușor, lumea o să se uite la mine cu un singur ochi; celălalt o să fie atîntit spre vicepreședinte.

(Amintiri dintr-o zi de tîrg)

Pagină realizată de
Andrei CROITORU
și Vladimir PANĂ

Unii părinți nu își supraveghează copiii, aceștia fiind găsiți uneori practicînd jocuri de noroc.

— Grozav arbitru! Priviți cum aruncă banul!!!

Desene T. PALI.

* B

ine dragă, altceva n-ai mai găsit pentru desert decît hîrtie? Nu zic că hîrtia n-ar fi comestibilă. Mai ales cînd dai peste vreo carte veche... Dar aici, unde poți alege între macaroane, covrigi sau deliciosul cașcaval Dalia...

— Mînte de nevăstă. Păi tu nu vezi ce mî-ninci? Ai terminat tocmai un r, cu nța pe care le-ai înghițit mai înainte și cu desfi mîncate de mine nu face desființare?

— Eu nu sînt atît de cultă ca tine, nu știu să citesc. Dacă nu-ți place de ce m-ai luat?

— Asta e o hîrtie prin care responsabilul magazinului sătesc propune el însuși desființarea u-nițății sale. Spune că a încercat toate metodele ca să scape de noi și nu știe ce să mai facă din cauza a lor noștri.

— Săracu' de el...
— Sentimentală ca întotdeauna. Ce, de el ne arde nouă acum?

— Bine dar nu ne asigură el trei mese pe noapte? Și ție, că ești mai curajoș, și cîteva gustări în timpul zilei?

— Dă-l pisicii că-i un nepriceput! Același sortiment mereu. M-am săturat de Favorit și Carpați cu fillru. De cînd îmi doresc să ronțai o țigară de foi după o masă mai îmbelșugată.

— Vezi să nu-și îmbogățească sortimentul și cu niște șoricioaică.

— Scuipă în sîn.
— Ce-s pisică să scuip? Ia uită-te mai bine pe raftul de dincolo la al-de Chitireasca. Ce s-a umflat așa? Cred că ar rămîne și pisicu-n

HÎRTIA DE DESERT

coadă de-ar vedea-o. Nu mai are nici urmă de siluetă.

— Dacă n-o interesează decît drojdia de bere!

— Așa umflată nici n-o să mai poată să ajungă pînă acasă.

— Totdeauna exagerezi cînd e vorba de nevestele altora. Cum să nu poată ajunge pînă

alături la grajdul C.A.P.-ului?

— E adevărat, casa e foarte aproape. Și ce bine este așezat magazinul ăsta. Chiar lîngă grajd. Casa lîngă masă. Ai înțeles, bărbate, cum să se desființeze. Adă-n-coa hîrtia aia, s-o roadem pînă n-o mai rămîne fărîmă din ea.

Deși I.G.C.-Buzău încasează cu regularitate taxa pentru „consumul de apă”, de peste patru luni, datorită unor reparații la bazinul colector, conductele nu funcționează...

— Nu curge!...
— Dar pică, pică taxa

UN NOU CONCURS

La 1 august va începe noul nostru concurs intitulat 12 SNOAVE. Premiile: un aparat de radio cu tranzistori și un aragaz (reșou cu butelie). Vom reveni cu amănunte.

CIUGULITORII

Fragment din programul brigăzii artistice de agitație

Pîn-n-o ciuguli oleacă
El cu coșul gol nu pleacă.
Lasă naibii ciuguleala
Că ne strică socoteala
Și la toamnă n-o să-ți placă
Împărțea.

Spune măicuțică mamă
Ce-o să mai băgăm în
cramă?

Una cară cu găleata
Alta cară cu prelată
Și pînă să bagi de seamă
Via-i gatu.

El ia singur, nu așteaptă
Ziua cînd o să se-mpartă.
Uite-așa se pierde sporul:
Că nu vrea ciugulitorul
Ca să aibă parte dreptă
Tot poporul!

La intrarea în comună
Mașinile se adună.
Hărieră o mereu lăsată
Iar „mişcarea”, pe linie
moartă.

CREZI CĂ
LUNA ASTA
MAI RIDICĂ
BARIERA?

